REDAKTIONEEL

R. Tolsma

Op de laatst gehouden ledenvergadering werden enkele opmer-kingen gemaakt die de redaktie toch wel aan het denken hebben gezet. Door de grotere kring van lezers, waarover wij ons natuurlijk verheugen, is ook het aantal kritische en deskun-dige lezers toegenomen. Het was meerdere lezers opgevallen dat er vrij geregeld fouten in De Sneuper voorkomen. In ons vorig nummer konden wij een aantal daarvan rechtzetten.
Wij willen onze schrijvers op het hart drukken om zo nauw-keurig mogelijk te werken en op die manier fouten te ver-mijden. Lezers willen wij vragen om bij geconstateerde fouten altijd te reageren zodat in een volgend nummer een en ander kan worden rechtgezet.
Een ander punt is de verwerking van opdrachten die onze ver-eniging binnen krijgt, opdrachten die belangrijk zijn omdat daardoor de financiële draagkracht van de vereniging kan toe-nemen. Het is gebleken dat steeds dezelfde leden deze op-drachten behandelen, waardoor er wel erg veel van dezen wordt gevraagd. Het voorstel werd gedaan om voortaan de opdrachten in De Sneuper te plaatsen waardoor leden kunnen reageren die al gegevens betreffende dat onderzoek in huis hebben. Zo wordt dubbel werk voorkomen en kunnen meer leden een steentje bijdragen. Er zal een proef worden gedaan met genealogische opdrachten, gegevens betreffende de geschiedenis van een huis boerderij of instelling lijken daarvoor in eerste instantie minder geschikt. In de rubriek Vraag en Antwoord worden deze opdrachten geplaatst en wordt uw hulp daarbij ingeroepen. Reakties naar Postbus 361.
De hoeveelheid ingezonden copy begint de redaktie zorgen te baren. Het lukt nog steeds om ons blad gevuld te krijgen, maar het aantal instuurders wordt klein, deze "harde kern" heeft dringend behoefte aan aanvulling! Aarzel dus niet en stuur ook eens een bijdrage in. Vooral aan korte bijdragen, die de diversiteit van De Sneuper verhogen, is behoefte.
Tot slot nog even terug naar mijn redaktionele bijdrage van Sneuper 34, september 1995. Daarin kondigde ik triomfantelijk de komst van fiches van de Nedergerechten van Oost- en West-dongeradeel, Dokkum en Ameland aan die dmv een leesapparaat toegankelijk zijn. Ik heb daar zelf belang bij omdat ik door wil gaan met mijn serie "Toponiemen" en "Index van de Wees-boeken". Helaas bleek dat de aanwezige leesapparaten niet geschikt zijn om deze (verticale) fiches te lezen waardoor ze nog steeds, ongebruikt in de kluis liggen. Hopelijk slaagt de streekarchivaris er snel in om betere leesapparaten te be-machtigen!

LEDENNIEUWS

E. Smits

Zo vlak voor de vakantie kunnen we zes nieuwe leden ver-welkomen bij onze vereniging. We zijn blij dat er weer zoveel mensen bezig willen zijn met deze hbby en we hopen dat ze zich bij ons thuis zullen voelen.
Het zijn deze keer:

151dhr. J. Hortulanus, Venuslaan 99, 5632 HB te Eindhoven (zie verder zijn vraag verder in deze Sneuper)
152dhr. J. Klimstra, Tsjerkebuorren 37, 9286 GA te Twijzel
153dhr. K. Jansen, Reigersberg 13, 6865 NL te Doorwerth
154dhr. K.C. Kamminga, Het Puyven 160, 5672 RJ Nuenen (zie ook zijn vraag om kontakt verderop)
155dhr. J. Jelsma, Kobbe 40, 9101 ZL Dokkum
156dhr. I. Hofstede, Nieuweweg 6, 9269 TN Veenwouden

Verdere gegevens ontbreken ons als redaktie op dit moment maar er worden pogingen in het werk gesteld om deze nieuwe leden beter aan u voor te stellen (met onderwerp van onderzoek e.d.).
We wensen u veel succes toe met de hobby en voor hulp of vragen kunt u altijd terecht bij andere leden. Graag uw correspondentie via onze postbus.

CELLULAIR RIJTUIG.

De COMMISSIE van ADMINISTRATIE over de GEVANGENISSEN te *Leeuwarden* zal op Maandag den 4 Mei e. k., bij gesloten, op zegel geschreven, briefjes, in het openbaar aanbesteden: Het **leveren** der **bespanning**, het **oprijden** en **bewaren** van het CELLULAIR RIJTUIG, tot vervoer van Gevangenen binnen de gemeente Leeuwarden, en zulks van af 1 Julij 1868.

De voorwaarden liggen van 's morgens 10—12 uur ter inzage op het Bureau der Secretarie in het Huis van Opsluiting en Tuchtiging aldaar.

De inschrijving moet geschieden per maand, echter voor niet korter tijd dan één jaar.

De billetten zullen moeten zijn ingekomen en gelegd in eene geslotene bus, daartoe voorhanden aan de poort van bovengemeld gesticht, zulks uiterlijk ten 6 ure des namiddags van den dag zelven der aanbesteding.

Namens de Commissie voornoemd,
De Secretaris,
C. W. A. BUMA.

Leeuwarden,
23 April 1868.

Zoektocht door de archieven. (9)
Reinder H. Postma

In voorgaande afleveringen van de zoektocht is geschreven over b.v. bezittingen van de voorouders en over de lokatie waar ze woonden.
Deze aflevering gaat over persoonlijke gedragingen van de mensen van wie we afstammen. Het zal in veel gevallen moeilijk zijn die gedragingen te achterhalen maar als het raak is, kunt u zeer uiteenlopende en interessante zaken tegenkomen. Deze aflevering gaat namelijk over de criminele en siviele sententies, de latere rechtspraak en werkinrichting Veenhuizen.
In onderstaande tekst is de nieuwe nummering verwerkt zoals die nu op It Ryksargyf wordt gehanteerd. (volgens gegevens verstrekt op vrijdag 26 juni.)

Dia diexi?
Jaren geleden vond ik bij het uitwerken van mijn kwartieren ene Willem Clasis te Burgum. Het lidmatenboek van 1692 meldde over hem: "excomuniceert om..." en toen volgde iets dat slecht leesbaar was. Samen met een mevrouw van de studiezaal maakte ik er: "dia diexi" van. Naspeuring wat een dergelijke tekst in het Latijn betekent, leverde geen antwoord op. Het was dus niet duidelijk waarom hij niet meer aan het avondmaal mocht.
Lange tijd later kwam dit stuk nog eens op tafel, het werd aan een kenner oud schrift getoond en wat bleek? Er stond heel iets anders: "Excomuniceert om dieverie" - het laatste woord was afgekort. En toen wilde ik natuurlijk weten wat er gestolen was.

Het Hof van Friesland. (toegang oud: 13-01; nieuw: 14.)
Voor de Franse overheersing was de rechtspraak in handen van Het Hof van Friesland. Dat is in 1499 door Albrecht van Saksen ingesteld. In eerste instantie had het ook regeringsbevoegdheden maar die zijn in de loop der jaren overgegaan naar Gedeputeerde Staten. Sommige kwesties werden door het Nedergerecht afgehandeld, men kon bij het Hof tegen uitspraken van het Nedergerecht in beroep gaan. De meeste kwesties werden echter al direct bij het Hof in behandeling gegeven.

De criminele sententieboeken.
(toegang oud: II-..., nieuw: 7488-7531)
Deze boeken bevatten vonnissen van de veroordeelden en geven meestal een korte omschrijving van de reden waarom de persoon in kwestie is veroordeeld. De oudste boeken dateren van 1516,

ze lopen door tot circa 1811 toen de rechtspraak op Franse leest werd geschoeid.
In de meeste delen vindt men een alfabetische lijst van de beklaagden. (nadere toegang 14.09 - 14.11 = collectie Roorda.)
Terug naar Willem Clasis - het jaartal uit het lidmatenboek gaf al een indicatie over het jaar dat hij zijn delict had gepleegd. Na enig zoekwerk was zijn vonnis gevonden: hij bleek samen met een ander twee koeien te hebben gestolen en verkocht. Dat was goed voor openbare geseling, brandmerking en zeven jaar gevangenisstraf.
En zie: na ongeveer een half jaar probeert onze vriend uit te breken maar wordt betrapt. Een nieuw vonnis volgt: weer geseling en twee jaar strafvermeerdering.
Driemaal is scheepsrecht, zal Willem gedacht hebben of hij was hardleers: weer zowat een jaar later probeert hij voor de

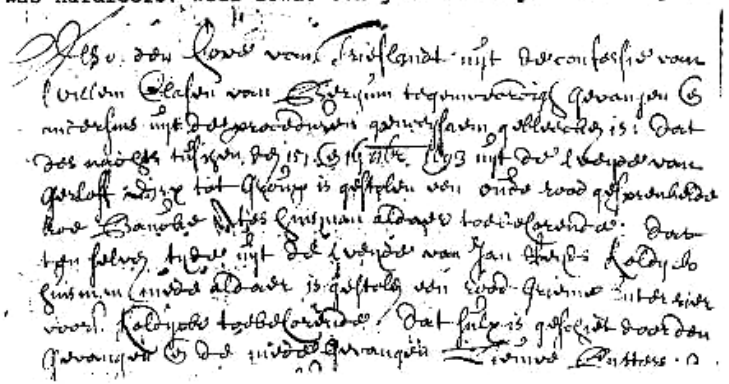

tweede keer uit te breken. Hij wordt voor de tweede keer betrapt en nogmaals openlijk gegeseld. Er volgt geen strafvermeerdering.

De criminele dossiers.
(toegang oud: GG-...; nieuw: 121-7486)
Wanneer men het vonnis heeft gevonden, is het zeker de moeite waard de criminele dossiers te raadplegen. Daarin treft men bijlagen of stukken aan die zijn opgemaakt aan de hand van verhoren en getuigenverslagen.
Deze dossiers gaan minder ver terug dan de sententies, ze beginnen in 1700 maar zijn zeer omvangrijk. In bepaalde portefeuilles was voorheen een zakje bijgevoegd met daarin b.v. een mes waarmee een misdrijf was gepleegd of geldstukken die waren gestolen. De zakjes kan men tegenwoordig nog wel aantreffen maar de inhoud is door de archiefmedewerkers

REVIUS

P.F. Visser

In Gens Nostra 1993, pag. 293 e.v. publiceerde ik over de familie Schregardus. Stamvader van alle in Friesland voorkomende personen met die geslachtsnaam is Dr. Ds. Henricus Schregardus, predikant te Rinsumageest en te Dokkum. Eén van zijn dochters, t.w. Aukje, huwde de predikant Jacobus Revius. Deze geslachtsnaam deed mij denken aan de dichter Jacobus Revius van wie wij in het Liedboek voor de Kerken een zevental liederen tegenkomen. Bij nader onderzoek bleek de dichter, die ook predikant is geweest, inderdaad tot de familie van onze Jacobus te behoren, n.l. een broer van zijn overgrootvader Wybrandus Revius. Deze Wybrandus kwam van Deventer naar Friesland en zorgde voor nageslacht. Een en ander is voor mij aanleiding om een genealogie van deze familie samen te stellen. Ik moet mij helaas beperken tot familieleden, die in onze provincie voorkomen. Van de niet-Friese voorouders heb ik maar weinig kunnen vinden.
Het geslacht begint met zekere

--I--

Wolf van der Vecht, gezegd Rees, Reefs of Reez, die rond 1520 in Amersfoort moet zijn geboren. Hij bekleedde belangrijke functies in die stad. Bij een niet bekende vrouw had hij een zoon

--II--

Ryck Reefsen, die burgemeester van Deventer werd en van wie twee zonen bekend zijn
1. Wybrandus Revius, volgt III.
2. Jacobus Revius (Reefsen) geb. Deventer 1586, predikant o.a. te Deventer. Vertaalde de Nederlandse geloofsbelijdenis in het Grieks. Hij was medewerker aan de Statenvertaling van de Bijbel, belangrijk geschiedschrijver en dichter. Stond aan de zijde van de contra-Remonstranten. Hij overleed te Leiden in 1658.

--III--

Wybrandus Revius (Reefsen) geb. Deventer, rector te Franeker, overl. ald. 16 augustus 1647, begraven in de kerk. Van hem en een niet genoemde vrouw een zoon, volgt

Zoektocht door archieven, deel 5 (onroerend goed)	31	29
Zoektocht door archieven, deel 6 (Vd Werff, deel 8)	33	71
Zoektocht door archieven, deel 7 (emigratie)	34	111
Zoektocht door archieven, deel 8 (roerende goederen)	36	5

STAMREEKS SPRIETSMA

H. Aartsma

Geert Sprietsma
geb. 17-4-1909 te Aalsum
ovl. 21-3-1984 te Dokkum
geh. 7-5-1936 te Ferwerd met Janke Verbeek
geb. 15-6-1914 te Blija

Mient Sprietsma
geb. 10-7-1878 te Dokkum
ovl. 30-9-1941 te Leeuwarden
geh. 22-5-1904 te Dokkum met Trijntje Zuidema
geb. 5-7-1876 te O.Nijkerk
ovl. 26-5-1954 te Dokkum

Lammert Sprietsma
geb. 15-8-1835 te Dokkum
ovl. 22-3-1908 te Dokkum
geh. (plaats en datum onbekend) met Wypkje Steenstra
geb. 28-12-1839 te Dokkum
ovl. 11-5-1887 te Dokkum

Geert Lammerts Sprietsma
geb. 17-12-1796 te Dokkum
ovl. 16-11-1863 te Dokkum
geh. (plaats en datum onbekend) met Jantje Jans de Vries
geb. c.a. 1801 te Wierum
ovl. 12-11-1886 te Dokkum

Lammert Geerts
afkomstig van
Bornwirdhuizen
geh. 17-5-1795 te Dokkum met Aletta Gerlofs Sprietsma
ged. 12-10-1768 te Dokkum
ovl. 14-1-1848 te Dokkum

--IV--

Jacobus Revius, geboren rond 1624, predikant te Dongjum, Kubaard en Holwerd. Hij ondertr. 1646 te Leeuwarden Lysbettie Tjeerds Rossum, afkomstig van Leeuwarden, overleden voor 20 november 1694. Tijdens een bezoek aan zijn zoon Wybrandus, notaris te Makkum, overleed hij in januari 1681.
Uit dit huwelijk:
1. Wybrandus, geb. rond 1648, volgt V-a.
2. Theodartus (Tjeerd), geb. rond 1650, volgt V-b.
3. Sibrandus Revius, mr. bakker, geboren te Kubaard in 1657, overleden na 25 april 1731.
4. Borrijt Revius, ged. Holwerd 30 sept. 1660, overl. voor 20 november 1694.
5. Johannes Revius, ged. Holwerd 25 dec. 1662.
6. Johannes Revius, ged. Holwerd 17 jan. 1664, overl. voor 20 november 1694.
7. Lutch(g)er, ged. Holwerd 29 juli 1666, volgt V-c.
8. Idcke Revius, ged. Holwerd 13 juni 1669, overl. voor 20 november 1694.
9. Maria Revius, ged. Holwerd 26 juli 1674, overl. voor 20 november 1694.

--V-a--

Wybrandus Revius, notaris te Makkum, geb. rond 1648, overl. Makkum januari 1681, begraven in de kerk te Franeker. Hij was gehuwd met Claeske Vermees uit Dokkum, die is overleden na 1698. Uit dit huwelijk:
1. Jacobus Revius, volgt VI.
2. Susanneke Revius, begraven in de kerk te Franeker onder het orgel.

--VI--

Jacobus Revius, predikant te Anjum en te Ee, overl. te Ee op 30 juni 1747. Hij tr. te Dokkum 7 febr. 1709 met Aukje Schregardus, ged. Rinsumageest 8 sept. 1678. Uit dit huwelijk:
1. Wybrandus Revius, ged. Dokkum 6 mrt. 1713.
2. Wybrandus Revius, ged. Anjum 15 mrt. 1716.
3. Lijsbetje Revius, ged. Anjum 7 aug. 1718.
4. Hiltje, volgt VII.

--VII--

Hiltje Revius, tr. Anjum 10 jan. 1734 Uilke Teakes, die voor 3 okt. 1776 is overleden. Uit dit huwelijk:

1. Trijntje Uilkes, ged. Anjum 9 mei 1738.
2. Teake Uilkes, ged. Anjum 7 aug. 1740, tr. Anjum 10 mei 1767 Eelkje Philippus Weidenaar, ged. Kollum 3 apr. 1746.
3. Aukje Uilkes, ged. Anjum 22 apr. 1742.
4. Jacob Uilkes (Revius), ged. Anjum 7 jan. 1745. Bij zijn huwelijk op 8 aug. 1779 te Anjum met Ybeltje Beents van Anjum, noemt hij zich naar zijn moeder "Revius".
5. Sybrig Uilkes, ged. Anjum 8 jan. 1747.
6. Dirk Uilkes, ged. Anjum 7 febr. 1751.

--V-b--

Theodartus (Tjeerd) Revius, geb. rond 1650, overl. in sept. 1689 te Brussel en aldaar in een tuin begraven. Predikant te Makkum en te Holwerd, later veldprediker. Hij tr. Makkum 4 juni 1676 Helena Haconis van IJlst, overl. voor 1695.
Uit dit huwelijk:
1. Arnoldus Revius, ged. Makkum 14 aug. 1677, burger van Dokkum 12 mei 1705. Tr. Dokkum 28 nov. 1702 Gerkje Lambergen van Dokkum.
2. Jacobus Revius, ged. Makkum 17 aug. 1679, overl. voor 1695.
3. Susanne Revius, ged. Makkum 12 mrt. 1682, overl. voor 1695.

--V-c--

Lutch(g)er Revius, ged. Holwerd 29 juli 1666, overl. voor 20 nov. 1694. Zij trouwt Holwerd 19 juni 1687 Gijsbert Lamberts van Loo, meester tin- en loodgieter te Leeuwarden.
Uit dit huwelijk: Jacobus van Loo.

Het is duidelijk geen afgeronde genealogie. Eerder een aanzet daartoe. Lezers, die een Revius tegenkomen, die in dit overzicht niet is vermeld, worden verzocht mij van hun vondst in kennis te stellen.

Kollum, maart 1996.

DE KERTIERSTEAT FAN ELLE WILLEMS RUISCH (4)

J. Meems

Ruysch

Ferfolchkertiersteat fan Elle Willems Ruisch, doopt op 24-5-1739 te Ingwierrum. Stoarn te Ikkerwaâld . Boer op de pleats "Brandgans" oan de Sylsterwei te Dokkumer Nijesilen. Yn 1769 troud mei Janke Jacobs (Boersma).
Yn'e tachtiger jierren fan de achttjinde ieu hierde hy fan grutgrûnbesitter P.Bergsma in flinke boupleats te Ikkerwâld. Dernjonken wie hy ek noch ferfeanter fan berop.

2128 Willem, ridder van Gendt, Oyen, Dieden en Meerwijck, berne ± 1340, troud yn 1370.
2129 Agnus van Doorninck.
2130 Jan van Herlaar.
2131 Agnes de Rover.
2144 Roelof van Lauwick.
2160 Sytze van Martena, berne ± 1366, stoarn 1424 te Koarnjum, Martena State.
2161 Rinsck (Kinsck) Jarichs Jelckema, berne ± 1368, stoarn 1416 Meskenwier ûnder Akkrum.
2162 Sippe Sydzes van Tjaarda, ± 1383, Tjaarda State, Rinsumageast, libbet noch yn 1444.
2163 Ansck Poppes van Heemstra, berne ± 1386.
2164 Haring Harinxma van Donia, berne ± 1320, potentaat fan Westergo, hearskip.
2165 Jelck? berne ± 1322.
2170 Goslik Hottinga.
2171 Ans Juws Juwenga.
2172 Epe Alua, Wytmarsum.
2174 Sikke Goffes Sjaardema, stoarn 1422.
2175 Both Hobbema, stoarn 1444.
4096 Peter Gysbert Ruysch, boarger te Utert 1307.
4097 Christina van Hardenbroek, frouwe fan Pylsweert.
4256 Willem, ridder van Gendt.
4257 Christine van Oye.
4258 Johan van Doorninck van Doornenburd, ridder yn 1355, yn 1329 burggraaf fan Nijmegen.
4259 Jutte N.
4260 Gerard van Herlaar van Meerwyck.
4262 Hear Dirk de Rover, 2e houlik jonkfrouwe Janne van Merwede, dochter fan Hendrik Jan van Merwede.
4263 Ermgard Pietersdochter van Waldere.
4288 Arnt van Lauwick.

4322 Jarich Jelckema, Akkrum, berne ± 1342.
4323 Sjouck Ferkersdochter Aytta, berne ± 1344.
4324 Syds van Tjaarda, ± 1358 berne, grytman Dantumadiel, Tjaarda State, Rinsumageast.
4325 Alijd van Huininga, fan Grins, ± 1366, stoarn nei 1456.
4326 Poppe van Heemstra, berne ± 1361, Dokkum.
4328 Agge Donia.
4329 His Bockema.
4340 Here Hoytinga, † 1399.
4341 Rienck?
4342 Juw Juwinga, stoarn 1396, potentaat Boeswert (Den groten Fries).
4344 Douwe Alua, libbe ± 1416.
4348 Goffe Sjaardema, grytman Frentsjeradiel, stoarn yn 1419 slach by Spannum, Sjaardema State, Frentsjer.

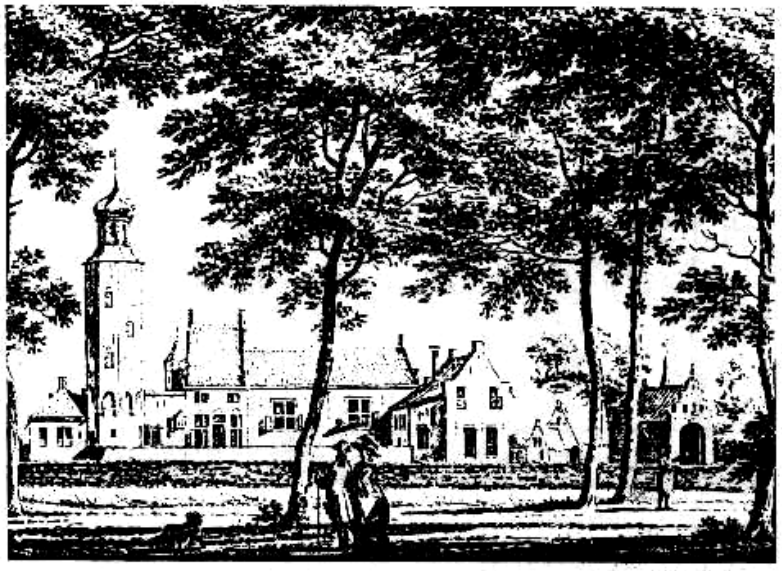

TJAARDASTATE.
INGETEKENING DOOR
J. BALTHUIS.
EIND ACHTTIENDE
EEUW

RINSUMAGEEST: TJAARDASTATE

4349 Edwert Hobbes Gerbranda, Harns, 2e houlik Goffe R. Tamminga.
8192 Willem Ruysch, stoarn 1313, Oan Willem en Willemssoan jout it kapittel fan Sint Mariën yn pacht.
8193 Geertruida v.d. Aa.
8194 Wouter van Hardenbroek.
8512 Willem van Gendt.
8513 Maria van Rennenburg.
8516 Johan van Doorninck, yn 1294 rjochter tusken Maas en Waal, ridder yn 1318.
8520 Jan van Meerwyck.
8644 Wybe Jarich Jelckama.
8648 Tiaart van Tjaarda, berne 1331, stoarn 1429, grytman fan Dantumadiel, bewenner fan Tjaarda State, Rinsumageast.
8649 Sjouck Martena, berne 1335, stoarn 1429, Tjaarda State.
8652 Fye van Heemstra, berne ± 1355, riddere troch Albrecht van Beyeren yn 1398.
8658 Rienck Bokkema.
8659 Hylck Sickenga, troud 1386.

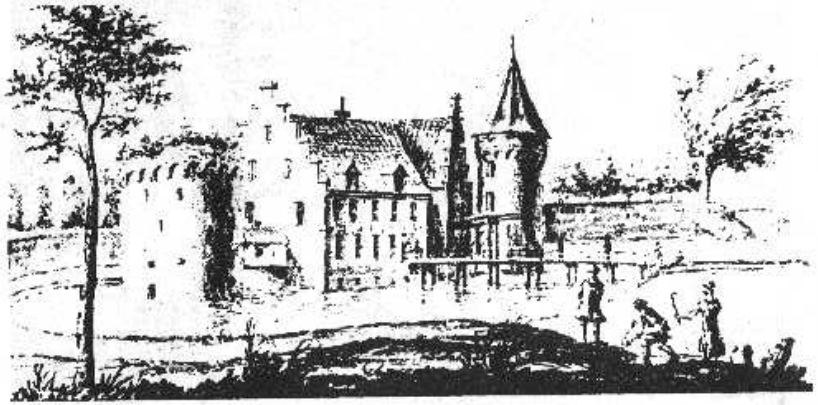

FRANEKER: SJAERDEMASLOT

HET SJAERDEMASLOT, INKTTEKENING DOOR PITER IDSERTS, 1747

GENEALOGIE DOUMA (Dongeradelen)

D. Douma

Troch de redaksje fan ús ferieningsblêd De Sneuper bin ik frege wurden om wat te skriuwen oer it boek fan de Douma's dat wy meikoarten hoopje út te jaan.
Dy wy binne Doede Douma út Bedum en Doede Douma út Mitselwier. Al wer wat jierren lyn kaam ik yn 'e kunde mei ek in Doede Douma. It die bliken dat wy beide neamd wiene ûnder oare nei deselde oerpake Doede Jilts Douma.
Hy wie dwaande mei stambeamûndersyk en dat like my doe ek wol wat ta. Sa njonkenlytsen en troch de jierren hinne kamen der hiel wat nammen út de famyljeskiednis op papier (en de lêste tiid yn it kompjûterprogramma Hazadata).
Der is ek in famyljewapen dat ien fan ús foarfaars, nammentlik Albert Douwes Douma, op syn grêfstien sette litten hat. Dizze Albert Douwes brûkte de namme Douma foar it earst yn 1762.
Twa jier lyn ha wy nei Kanada en Amearika ta west nei de famylje. Dêr hawwe wy ek hiel wat nammen opdien, mar ek goede moetings fan oerholden. Sa kriget men net allinne dêr mar ek hjir yn Nederlân ferskate minsken wêr't men kunde oan hat troch it wurkjen oan de famyljeskiednis.
Wy hoopje mei net al te lange tiid in boek út te jaan mei dêryn de neiteam fan Douwe Douwes en Antje Minnes. Soks is net samar klear fansels, in elk dy't dêr wolris mei dwaande west hat, wit wol wat in protte wurk ferset wurde moat!
It doel is om alles op diskette oan te leverjen by de printer dy't der dan foar ús en foar oaren in goed boek fan meitsje moat.
Hjirûnder de rjochte line fan my nei ús âldst bekende foarfaar Douwe Douwes:

I **Doede Douma**, Timmerman, geboren te Lioessens op 24 mei 1948, gedoopt aldaar op 30 mei 1948.
Hij is getrouwd te Metslawier op 30 september 1971, getrouwd aldaar voor de kerk met **Pietje Riemersma**, Verkoopster, geboren te Metslawier op 11 augustus 1949, gedoopt aldaar, dochter van Tjerk Riemersma en Janke van Hijum.

:I **Jilt Douma**, Pakhuisknecht, Slikwerker en Boerenarbeider, geboren te Lioessens, op 24 november 1903, overleden te Metslawier op 29 juli 1991, begraven te Lioessens, op 2 augustus 1991.

Hij is getrouwd te Ternaard op 13 juli 1933 met **Gaatske van der Woude**, geboren te Hantumhuizen op 17 november 1907, overleden te Metslawier op 14 september 1983, begraven te Lioessens op 17 september 1983, dochter van Wopke Dirks van der Woude en Trijntje Kornelis Hofman.

III **Harke Douma**, Arbeider, los werkman, geboren onder Lioessens op 22 juli 1868, overleden te Morra op 7 april 1960, begraven te Lioessens op 12 april 1960.
Hij is getrouwd op 1 maart 1894 met **Johanna de Vries**, geboren te Holwerd op 20 november 1870, overleden te Lioessens op 5 juni 1939, begraven aldaar op 9 juni 1939, dochter van Jouke Jacobs de Vries en Hendrikje Jacobs van der Jas.

IV **Doede Jilts Douma**, Arbeider en Gardenier (1869), geboren te Oosternijkerk op 13 december 1839, gedoopt te Lioessens op 12 februari 1841, overleden te Anjum [bij zoon Jilt] op 19 juli 1915, begraven te Lioessens op 23 juli 1915,
Hij is getrouwd te Oostdongeradeel op 15 mei 1862, getrouwd te Lioessens voor de kerk met **Jelske Luinstra**, geboren te Anjum (Oostdongeradeel) op 24 september 1839, overleden Aan de Ouddijk onder Lioessens op 7 maart 1915, begraven te Lioessens op 11 maart 1915, dochter van Sjouke Gerrits Luinstra en Grietje Harmens van Meekeren.

V **Jielt-Harkes Douma**, Gardenier en Schipper, geboren te Lioessens (Oostdongeradeel) op 21 maart 1815, gedoopt te Lioessens op 23 april 1815, overleden aldaar op 29 december 1885, begraven aldaar op 4 januari 1886.
Hij is getrouwd te Metslawier op 12 februari 1836 met **Sytske-Doedes Dijkstra**, geboren te Ternaard op 20 november 1807, gedoopt aldaar op 20 december 1807, overleden te Lioessens op 22 maart 1894, begraven aldaar op 27 maart 1894, dochter van Doede Simons Dijkstra en Rinske Joekes.

VI **Harke-Jans Douma**, Boer en Landbouwer, geboren te Metslawier op 29 januari 1775, gedoopt aldaar op 5 februari 1775, overleden te Lioessens op 1 november 1819, begraven aldaar.
Hij is getrouwd op 28 februari 1796, getrouwd te Metslawier voor de kerk (1) met **Tietje Klazes Kloostra**,

Naaister, geboren te Niawier op 2 januari 1778, gedoopt aldaar op 25 januari 1778, overleden voor 1812, dochter van Klaas Pieters Kloostra en Trijntje Simons. (Zij was weduwe van **Douwe Eelkes Meindersma**, geboren te Ee.)
Hij is getrouwd te Anjum op 25 september 1812 (2) met **Jiltje Jilts Postmus (Posthumus)**, Boerin, geboren te Kollum op 13 augustus 1778, gedoopt aldaar op 20 september 1778, overleden te Morra (Oostdongeradeel) op 7 november 1826, dochter van Jilt Johannes en Jitske Tjeerds. (Zij is eerder getrouwd voor 1811 met **Johannes Sydses**. Zij is later getrouwd op 21 september 1821 met **Pieter Alberts Ferwerda**, Koopman, geboren te Morra.
(Hij is eerder getrouwd voor 1821 met **Klaaske Veenstra**.
(Zij was weduwe van **Siebren Klazes Feenstra**, Landbouwer, overleden te Hantumeruitburen.)))

VII **Jan Alberts Douma**, Boer, gedoopt te Metslawier op 24 maart 1743, overleden tussen 1804 en 1805.
Hij is getrouwd op 22 november 1772 met **Gepke Harkes**, gedoopt op 7 oktober 1745, overleden te Oostrum op 16 mei 1809, dochter van Harke Folkerts en Renske Aukes.

VIII **Albert Douwes Douma**, Boer, Mederechter Oostdongeradeel, Bijzitter, geboren te Metslawier op 14 juli 1699, gedoopt aldaar op 24 september 1699, overleden aldaar op 6 september 1772, begraven aldaar.
Hij was gehuwd met **Trijntje Jans**, geboren rond 1709, overleden aldaar op 24 februari 1789.

IX **Douwe Douwes**, Landbouwer, geboren te Nes/Wierum op 8 september 1661, gedoopt aldaar op 17 september 1661, overleden te Metslawier voor 1718.
Hij is getrouwd na 1690 met **Janke Alberts**.

X **Douwe Douwes**, Boer, geboren rond 1630.
Hij was gehuwd met **Antje Minnes**, geboren in het jaar 1631, gedoopt te Nes/Wierum op 13 januari 1661.

Documentaire collectie over het project

AFSLUITING LAUWERSZEE

bij het streekarchivariaat ondergebracht.

A.G. Witteveen.

Het is al weer 4 jaren geleden dat ik contact heb opgenomen met de streekarchivaris, met de vraag of het voor het streekarchief van waarde is dat ik mijn verzamelde gegevens over de afsluiting en de inrichting van de Lauwerszee voor algemeen gebruik overdraag. Dit privé-archief omvat vele publicaties en rapporten die ik in de loop van de jaren, gedurende welke ik bij het Lauwerszeeproject betrokken was, heb verzameld en gebruikt bij het werk.
Toen ik echter na beëindiging van mijn werk als waterbouwkundige de verzamelde stukken thuis weer eens door de handen kreeg, kwam onmiddellijk de gedachte naar vören om meer mensen de gelegenheid te bieden hiermee kennis te laten maken.
Dan is het natuurlijk in de eerste plaats van belang te laten weten waaruit de collectie bestaat;.....welnu, het zijn voor een groot deel ambtelijke rapporten, d.w.z. uitgebreide studies over diverse onderwerpen, die bij zo'n groot project aan de orde komen. Het betreft daarbij technische zaken als grondonderzoek, inrichtingswerken op het gebied van de landbouw, militair gebruik, de waterhuishouding, vervolgens onderwerpen als de recreatie, bosbouw en natuurontwikkeling,... maar daarnaast zijn er ook beschrijvingen van de voorgeschiedenis van het gebied met gebruikers- en eigendomskaarten en enkele krantenartikelen uit de jaren van de afsluitingswerken bewaard gebleven.
Bovendien zijn de eindrapportages over de (technisch) waterbouwkundige werken voor afsluiting van de Lauwerszee met meer dan 100 tekeningen aanwezig.
Tot slot zijn nog toegevoegd het rapport van de Waddenzeecommissie door prof. J.P.Mazure 1974 en de Duitse publicatie "Umwelt-Vorsorge-Nordsee" -Belastungen, Gütesituation, Massnahmen- Hannover 1987.

Zo heb ik op 2 april 1992 op het archief te Dokkum alle stukken geordend, op lijsten beschreven en in dozen verpakt in bewaring gegeven. Weer later vond de schenking aan onze vereniging plaats.
Thans omvat de collectie 51 stukken en in een bijeenkomst op het streekarchief op 20 mei j.l. is het geheel, volgens een

besluit op de jaarvergadering op 18 april, officieel overgedragen aan het streekarchivariaat. De overeenkomst daartoe is door de heren A.Medema (streekarchivaris) en G.M.J. de Weger (voorzitter van onze vereniging) ondertekend.
Met het verstrijken van de jaren zal het beeld van de strijd tegen de zee aan de oostkant van de gemeente Dongeradeel, de afsluiting van de Lauwerszee, steeds meer vervagen en zal tegelijkertijd de waarde van de beschreven onderwerpen groter worden.
Het is dan ook mijn wens dat in de toekomst velen op het streekarchief te Dokkum kennis van dit stukje historie kunnen blijven verzamelen.

GENEALOGISCHE ADVIESDAG TE UTRECHT.

H. Aartsma

Op 11/5 stapten we na een mooie treinreis, die ruim 2 uren duurde, om 10.15 uur in Utrecht uit de trein. We wandelden vervolgens naar het imposante Beatrixgebouw van het jaarbeurscomplex. Toen we het Beatrixgebouw hadden bereikt, zagen we de vele bezoekers, die zich reeds bij de ingang van de expozaal hadden verzameld. Nadat de toegangsprijs à f. 5,- p.p. was betaald en het naambordje was opgespeld, gingen we naar binnen. In de grote expozaal stonden maar liefst 61 stands opgesteld. Bij al deze stands, zoals b.v. knipseldienst NGV, genealogisch onderzoek in het buitenland, boerderijenonderzoek, stads- en streekarchieven, etc. kon men veel informatie verkrijgen.
Ook de afd. Friesland, rijks- en stadsarchief te Leeuwarden, Fryske Akademy, streekarchivariaat NOF en de FAF , was met een fraai ingerichte stand op deze genealogische adviesdag uitstekend vertegenwoordigd.
Bij de stands van o.a. contactdienst NGV, Haza-Data, Pro-Gen Gebruikersgroep en het Bronscanproject werd via demonstraties aangetoond dat de computer en met name C.D.-Rom bij het opsporen van gegevens van onze voorouders steeds belangrijker zal gaan worden. 's Middags kreeg men nog de gelegenheid om een zestal interessante lezingen bij te wonen.
Om 15.00 uur namen we afscheid van deze unieke manifestatie, die door het 50-jarige NGV op zo'n voortreffelijke wijze was georganiseerd.
In het bezit van interessante brochures en informatiefolders reisden we weer met de trein terug naar Friesland.

Mede namens: G. de Vries-de Jager
D. Douma
O. Vos

Don't cry for me Argentina.
Reinder H. Postma.

Deze bijdrage is een reaktie op de vraag die Doede Douma in het vorige nummer stelde over een aantal mensen dat naar Zuid-Amerika/Argentinië vertrokken en tegelijk een aanvulling op de zoektocht van september 1995 betreffende de emigratie.

De familie Van der Tuin.
Op dit ogenblik ben ik bezig met een parenteel van mijn moeders familie. Het betreft de nakomelingen van Gertje Jans Hiemstra, gehuwd met Minne Tibstra, de nakomelingen van Pope Jans Hiemstra en Andries Jans Hooghiem. Pope en Andries zijn broers, Gertje is hun halfzuster.
Bij een parenteel volgt men ook de lijnen van de vrouwen en komen er dus steeds meer familienamen naar voren. Ik had tot voor kort vrijwel alle lijnen tot op de huidige generaties getraceerd maar miste nog een deel: Gertje Hofman gehuwd met Jan van der Tuin. Gertje is een kleindochter van Gertje Hiemstra.
Gertje en Jan trouwen in Oostdongeradeel, krijgen meerdere kinderen en gaan dan naar de gemeente Kollumerland c.a. In het bevolkingsregister van Burum staat dat ze naar de provincie Groningen gaan. Na aldaar in verschillende gemeenten te hebben gewoond, komen ze tenslotte in Kollum terug. In tijd kostte deze zoektocht mij ongeveer een half jaar, had ik toevallig eerst het bevolkingsregister van Kollum op tafel gehad... dan had me dat veel tijd en brieven bespaard.
Ondertussen had ik het Centraal Buro voor genealogie aangeschreven om kopieën van hun persoonskaarten. Ze konden me echter geen inlichtingen verstrekken. Dit deed mij vermoeden dat het gezin mogelijk was geëmigreerd. Een bezoekje aan het gemeentehuis in Kollum bewees dat dit inderdaad het geval was. In november 1888 werden ze uitgeschreven wegens vertrek naar Zuid-Amerika. Dat was duidelijk maar tegelijk zat ik met een nieuwe vraag: waar waren ze gebleven? Een paar bladzijden in het register omslaand, ontdekte ik nog twee Van der Tuinen die naar Zuid-Amerika gingen, zij waren onderling broers en neven van de door mij gezochte Jan. Bij één van hen stond duidelijk vermeld: Argentinië. Daarmee was voor mij duidelijk dat ze daar allemaal heen gingen. Verder bladerend vond ik nog diverse gezinnen die in 1888 - 1889 naar Argentinië gingen.

En toen...?
Vervolgens heb ik de ambassade van Argentinië gebeld. Die vroeg mij naar woonplaatsen maar dat was net het probleem.

Daarom werd er gekeken bij Buenos Aires en zie: de adressen van twee van der Tuins.
Daarna heb ik contact gehad met iemand die telefoonnummers en adressen van Noord-Amerika op een cd-rom heeft. Dat leverde 23 adressen op. De eerste tien heb ik aangeschreven waarna ik twee reakties binnenkreeg.
Eén van hen, Enrique, kwam oorspronkelijk uit Argentinië en stamde inderdaad uit de familie die ik probeer te achterhalen. Het bleek dat zijn overgrootvader een derde broer was van bovengenoemde twee. Deze Hendrik van der Tuin had in Burum gewoond en daar had ik niet gezocht. Een zoon van Hendrik trouwde een Italiaanse en rooms katholieke vrouw en werd om die reden door de familie verstoten. Dit waren de grootouders van Enrique.
Hijzelf is in de zestiger jaren naar Noord-Amerika verhuisd en woont nu in Michigan. Deze man was dusdanig enthousiast dat hij brieven in het Spaans naar verwanten in Argentinië zou sturen en eventueel via Internet proberen contacten te leggen. Omdat zijn deel van de familie indertijd verstoten was, wist hij niet zoveel details maar beschikte toch over adressen van familieleden die nu nog in Argentinië wonen.

Waarom naar Argentinië?
Over de emigratie naar Zuid-Amerika is relatief weinig materiaal gepubliceerd, zodoende is het moeilijk feiten over deze kwestie te achterhalen. Vandaar dat ik Annemieke Galema belde om haar dit probleem voor te leggen. Bij het horen van Zuid-Amerika noemde zij direkt Argentinë en de jaren 1888 en 1889.
Deze emigratiegolf is ronduit een flop geworden, ongeveer de helft van de mensen keerde naar het geboorteland terug. Van de andere helft is een groot deel doorgetrokken naar Noord-Amerika, een klein deel ging naar Brazilië. Verder wist zij er ook niet het fijne van. Ze gaf mij wel het telefoonnummer van Gerlinde Banda uit Kollum die in Leiden woonachtig is.

Scriptie over Argentinië.
Gerlinde Banda heeft in 1993 een doctoraalscriptie geschreven vanwege haar studie Spaans/Talen en Culturen van Latijns Amerika. Deze publikatie is getiteld: "De oogst van de tegenspoed" - emigratie van Friese landarbeiders naar Argentinië 1888-1890.
Via de telefoon vertelde Gerlinde Banda mij dat Argentinië in de periode voor genoemde jaren welvarend was en dringend werkkrachten nodig had. Zodoende heeft de Argentijnse regering voor vele emigranten de overtocht betaald. Voor de arme bevolking in ons land was dat natuurlijk een bijdrage die zeer welkom was en hen misschien wel over de streep trok.

ARGENTIJNSCHE REPUBLIEK.

ZUID-AMERIKA.

De CONSUL-GENERAAL *der Argentijnsche Republiek te Rotterdam* geeft hierdoor kennis, dat **INLICHTINGEN OMTRENT LANDVERHUIZING** naar bedoeld Rijk **kosteloos** gegeven worden aan het Bureau *Tulpstraat no. 13* te **Rotterdam** *(Noorder-Eiland)*, dat daartoe geopend zal zijn elken **werkdag van 9 tot 5 uur.**

Op schriftelijke verzoeken om inlichtingen of aanvragen tot **passage op crediet**, in verband met de voorschriften dienaangaande bestaande, wordt alleen dan acht geslagen indien zij *franco* zijn gericht aan bovengenoemd Bureau.

De Consul-Generaal voornoemd.

Gerlinde Banda heeft mij haar scriptie ter beschikking gesteld om te copieëren. Vanaf nu zal de vereniging over een exemplaar beschikken en hebben de leden toegang tot een belangrijke bron van informatie over deze emigratiegolf.
Zij is zelf naar Argentinië geweest en heeft ter plekke onderzoek gedaan in de archieven. Vele zaken konden niet meer achterhaald worden vanwege de zeer slechte staat van het materiaal. Boeken die uit elkaar vielen als ze geopend werden e.d. Toch leverde dit speurwerk genoeg interressante gegevens op.
Zo wordt beschreven hoe de Nederlanders met de NASM= Nederlandsch-Amerikaansche Stoomvaart-maatschappij de over-tocht maken, de grote schepen konden de haven van Buenos Aires niet binnen en de mensen werden met een praam aan land gebracht. Sommigen bleven enkele dagen in de hoofdstad en werden ter plekke ingeschreven in registers van immigranten. Anderen werden direct met de trein de binnenlanden ingebracht en daar op grote boerderijen of plantages tewerk gesteld. Als het uw familie zo verging, kan het wel eens erg moeilijk zijn die te achterhalen. De anderen werden later naar hun plaats van bestemming gebracht.
In het hotel te Buenos Aires werd al direct gewaarschuwd voor het drinkwater - het leverde rode loop op vanwege de vele bacteriën. Omdat Argentinië een bloei doormaakte, was het werkvolk zeer welkom. Daar aangekomen, bleken de mensen echter vaak niet capabel om aan de eisen voldoen die ter plekke werden gesteld. Bovendien bleek de welvaart corruptie in de hand te werken zodat vele gelden op onregelmatige wijze verdwenen.
Het gevolg was dat de Nederlanders/Friezen zich zagen geconfronteerd met slechte omstandigheden, de grond moest bijvoorbeeld drie keer worden geploegd, het zaad werd gezaaid

Particuliere Correspondentie.

Bergumerheide, 11 Sept. Een landbouwer alhier heeft in de vorige week niet minder dan 7 **kalveren**, waaronder zeer goede, door de zoogenaamde „bilzicht" verloren.

— Een zekere P. D., vroeger **schoenmaker** alhier, voor eenigen tijd naar Argentinië vertrokken en thans daar in hetzelfde vak werkzaam, roemt in een brief zeer zijn nieuw vaderland en de behandeling hem daar ten deel gevallen. Volgens zijn schrijven verdient hij naar ons muntstelsel 15 gulden per week en heeft voor niet veel anders te zorgen dan voor kleeren.

en vervolgens regende het drie maanden niet zodat er geen inkomsten waren.
Gerlinde schrijft dat sommige emigranten hun dochters aan de plaatselijke mannen aanboden in de prostitutie om toch nog enige inkomsten te verkrijgen. Voorwaar een drama!
In het bevolkingsregister van Kollum vond ik ene Anne van Dijke, geboren te Anjum, die vanuit Kollumerland met zijn gezin naar Argentinië gaat. Drie jaar later wordt hij weer ingeschreven op dezelfde bladzijde. Gerlinde vond van deze man een brief uit 1892 aan hare majesteit de koningin regentesse. In die brief verzoekt van Dijke om repatriatie wegens ernstige omstandigheden. Hij heeft een gezin met drie kinderen, is al een half jaar ziek, krijgt nergens meer crediet en is ten einde raad. Gezien zijn terugkeer in de gemeente is dit verzoek gehonoreerd.
Deze en nog vele andere gegevens kan men in de scriptie van Gerlinde Banda aantreffen. Verder geeft zij informatie over diverse kolonies waar Friezen zich vestigden zoals: La Fortuna in district Coronel Suarez, over Felix Lynch in Chacabuco enz.
Van deze beide geeft ze tevens een lijst van Nederlandse gezinnen die daar woonachtig waren. En daarna volgt een lijst van Friezen die voor 1910 naar Argentinië zijn geëmigreerd. In deze laatste lijst worden genoemd: naam, geboortedatum, geboorteplaats, beroep, woonplaats en bron. De meeste van de genoemde personen zijn gevonden in het Algemeen Rijksarchief te 's Gravenhage, de anderen komen uit diverse brieven of bronnen. (Deze lijsten zijn niet volledig.)

Personen uit de lijst.
Terug naar de vraag van Doede Douma. Ik heb de daar genoemde namen opgezocht in de lijsten die hierboven beschreven zijn. Er waren tien treffers die ik u niet wil onthouden:

1. Jan F. Visser	Buenos Aires	1 pers.	arbeider
2. Wiebe Visser	Buenos Aires	1 pers.	stukadoor
3. Siebe van der Ploeg	Bolivar	1 pers.	arbeider
4. Harke Douma	geen opgave		6 pers.
5. Sjoerd van der Ploeg	Bolivar	1 pers.	arbeider
6. Harmen van der Ploeg	Bolivar	1 pers.	arbeider
7. Freerk van der Ploeg	Bolivar	1 pers.	arbeider
8. Meindert Adema	Guanimi	1 pers	landbouwer
9. Jan Adema	Guanimi	1 pers.	landbouwer
10 Karel Adema	Guanimi	1 pers.	landbouwer

Van mijn eigen gegevens kwam ik vier keer van der Tuin tegen en wel:

1. Hendrik van der Tuin	Buenos Aires	stukadoor
2. Pieter van der Tuin	Buenos Aires	landbouwer
3. Sijtze van der Tuin	Buenos Aires	bakker
4. Jacob van der Tuin	Buenos Aires	arbeider

Van deze personen noemde ik eerder al Hendrik, Sijtze was zijn zoon,
Pieter was zijn broer en de laatste: Jacob, was het oudste kind van Gertje Hofman en Jan van der Tuin.
Vanwege het ontbreken van persoonskaarten weet ik vrijwel zeker dat de nakomelingen van Jan en Gertje niet naar Nederland teruggekomen zijn.
Van de drie broers is bovengenoemde Pieter vermoedelijk wel teruggekomen omdat zijn zoon Jan in 1900 te Kollum trouwt. Of deze zoon Jan is alleen teruggekomen, wat ook mogelijk is.

— De Regeering der **Argentijnsche Republiek** heeft een der ambtenaren van den civielen geneeskundigen dienst in Frankrijk, dr. Loewenthal, opgedragen een onderzoek in te stellen naar de sanitaire verhoudingen en den gezondheidstoestand der bevolking in de Argentijnsche provinciën, welke de Regeering voor kolonisatie der Europeesche emigranten wil aanwijzen, en om verder na te gaan wat in geneeskundig opzicht in het belang der emigratie kan worden gedaan.

Dezer dagen wordt dr. Loewenthal te Buenos-Ayres verwacht; hij zal, van daar uitgaande, zijne inspectie aanvangen, welke naar de bedoeling der Regeering tegen het einde des jaars geëindigd zal zijn.

Wanneer de Nederlanders in Argentinië aankwamen, kregen ze een Spaanse voornaam, werd de achternaam bij inschrijving verkeerd gespeld, dan bleef die fout meestal bestaan. Dit zijn zaken die het zoeken er niet eenvoudiger op maken.
Uit Nieuwe Zijlen ging b.v. ene Durk Zijlstra als jongen van 12 met zijn ouders naar Argentinië. Hij wordt ter plekke Diego Zijlstra genoemd of ook wel Don Diego. Hij verwerft bekendheid door het medeoprichten van de kolonie Coöperativa Rural
Limitada Alfa nabij Tres Arroyos. Later heeft hij zijn memoires geschreven en die vormden een betrouwbare bron voor Gerlinde Banda toen zij haar onderzoek verrichtte.

Tenslotte.
Het hier behandelde werk van Gerlinde Banda is voor genealogen die familie in Argentinië hebben, zonder meer de moeite van het lezen waard. En verder hoop ik u ideeën te hebben aangereikt over de mogelijkheden om uw verwanten aldaar op te sporen. Mocht iemand ervaring hebben met deze materie... laat het ons weten.

Bronnen:
1) Diverse advertenties en teksten uit de Leeuwarder Courant van 1889.
2) Bevolkingsboeken Kollumerland c.a. 1880-1890.
3) Brief Enrique van der Tuin, Michigan, 1996.
4) De oogst van de tegenspoed, emigratie van Friese landarbeiders naar Argentinië (1888-1889) Gerlinde Banda, Leiden 1993.

Nederlandsch-Amerikaansche Stoomvaart-Maatschappij.

Rotterdam en Amsterdam.	New-York en Buenos-Ayres.

Des Vrijdags van 10 tot 1 uur zal een Vertegenwoordiger van bovengenoemde Stoomvaart-Maatschappij te spreken zijn in 't Café „GOUDEN WAGENTJE", Nieuwestad.

LC 12/9-1889

DE MOLEN TE LIOESSENS (deel 1)

D.Douma (i.s.m. R. Tolsma)

De oude weg van Morra naar Lioessens heet al sinds jaar en dag de Molenweg. Er zullen wellicht weinig Lioessemers zijn die weten waar deze naam vandaan komt. Natuurlijk is direct duidelijk dat er een molen in het spel is, maar waar deze gestaan heeft, dat zal voor velen een vraag zijn. Als gedacht wordt dat de begin 80-er jaren aangelegde nieuwbouwstraat "Mûnehiem" de vroegere standplaats van de molen aangeeft, dan heeft men het mis: de molen stond aan het eind van de Molen-weg (vanaf Morra gerekend), aan de overkant van de Dorps-straat, rechts van het huis dat eens de pastorie van de Geref kerk was (Dorpsstraat 4). Dat weinigen meer weet hebben van deze molen is verklaarbaar als men beseft dat deze molen al meer dan 160 jaar verdwenen is.

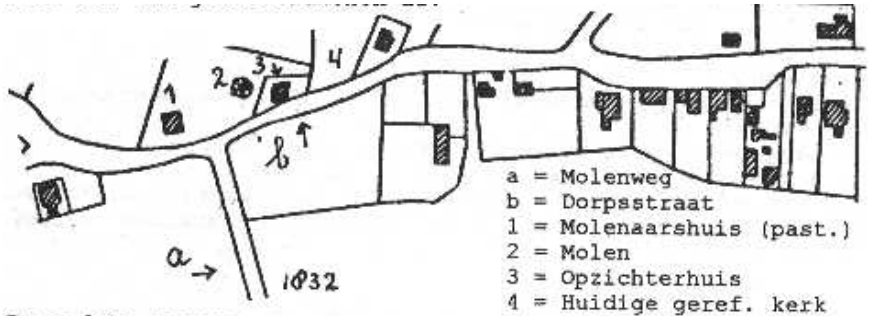

De oudste gegevens

Er is voor het eerst sprake van een molen in Lioessens in 1511 in het Register van Aanbreng[1] : "De Moller" heeft negen stuivers inkomsten uit de boerderij van Rijpke Mijnghie, omgerekend ongeveer 1 pondemaat land. Dat met deze Moller de molenaar van Lioessens bedoeld wordt, ligt voor de hand, anders had er wel uitdrukkelijk bijgestaan uit welk dorp de "moller" afkomstig was.

Na deze vroege melding verdwijnt de molen van Lioessens een hele tijd in de nevelen van de geschiedenis. Pas in een koopakte uit 1621 is sprake van een stuk land van twee pondematen "gelegen by de Lyussumer Molen" en wordt de "mullenwier" genoemd[2]. In 1642 is sprake van een "huys ende thuijn gelegen tot Lioessens by den molen"[3]. Uit deze beide vermeldingen blijkt duidelijk dat de molen van Lioessens wel continu in bedrijf is geweest. Immers de molen van Lioessens wordt niet genoemd in de beroemde (beruchte) lijst van 1638[4], opgemaakt door de Staten van Friesland, van een groot aantal

molens in de provincie dat afgebroken moet worden omdat deze molens te weinig inkomsten voor de provincie opleveren. Metslawier en Ee worden genoemd, terwijl de molen van Anjum wel de vereiste 300 guldens aan belasting heeft opgebracht, maar toch gedwongen wordt om tot 1 mei 1639 stil te staan. De meeste molens die op deze lijst staan, draaien trouwens later wel weer: van Ee en Anjum is dat zeker, de molen van Metsla-wier wordt niet weer genoemd. Omdat Lioessens niet wordt genoemd zou men kunnen veronderstellen dat de molen toen niet meer bestond, uit bovenstaande blijkt evenwel het tegenover-gestelde. Een reden voor het voortbestaan van de molen van Lioessens kan zijn het grote toeleveringsgebied van de molen. Immers in de omringende dorpen Paesens, Nijkerk, Morra en Metslawier stond geen graanmolen.

Eigenaren en bewoners

De eerste (tot nu toe bekende) eigenaar van de molen wordt genoemd in 1680. In dat jaar wordt de molen door de families Doenga-Rispens met toestemming van het Hof van Friesland decretaal verkocht[5]: *"te vercoopen seeckere molenstede ende camp daeraen gelegen tot Lioessens bij Harmen Jacobs molenaer aldaer wordende gebruijckt 's jaers voor vijfthien gout-guldens huijr ende grondpost"*. Daarmee is tegelijkertijd ook de oudst bekende molenaar genoemd. Nieuwe eigenaar wordt Rinse Gerrijts (Sinia) die voor de molen en molenkamp 212 gg betaalt. Rinse Gerrits kwam van Morra en na zijn overlijden in 1683 erfde zijn dochter Sjoukje Rinses de molen. Zij was getrouwd met Reytse Sapes (Jepma), mederechter van Oost-dongeradeel. Dit echtpaar is tot 1709 eigenaar van de Lioes-semer molen. Al die tijd was Harmen Jacobs hun huurder en dus de molenaar.

Een molenaarsfamilie

Harmen Jacobs wordt, zoals hiervoor reeds verteld, voor het eerst als molenaar vermeld in 1680. Hij huurt de molen van de familie Doenga-Rispens en later van Rinse Gerrits. Hij slaagt er niet in de molen te kopen en blijft steeds huurder-molenaar. Dat geldt niet voor zijn weduwe, Maycke Melis. Zij koopt in 1709 de molen "bij mij coperse tegenwoordigh worden-de bewoont ende gebruijckt"[6] voor 375 gg van Reijtse Sapes en Sjoukje Rinses. Maycke Melis had dat geld niet beschikbaar en moest daarvoor lenen van haar broer Sible Melis te Morra[8].

Twaalf jaar later, 9 mei 1721, volgt een bijzondere verkoop van de molen[9]. Jeppe Harmens, zoon van Harmen Jacobs, koopt de molen van zijn broer Barthel Harmens voor de hoge prijs van 4000 carolusguldens "met vier silveren en een gouden ducaton tot een toehaeck", terwijl hij het losse bakkers- en molenaarsgereedschap moet overnemen voor 550 cg. Deze uit-

zonderlijk hoge prijs is slechts te verklaren uit een totale nieuwbouw van de molen en/of door het intussen toevoegen van een bakkerij aan de molen. In ieder geval wordt nu voor het eerst bakkersgereedschap genoemd. Een andere mogelijkheid is dat de hogere prijs wordt veroorzaakt door "de profijtelycke bruijckme ende ontruiminghe van seekere campke landt" waarvoor hij jaarlijks nog 15 ggls huur aan moeder Maycke moet geven. Het wordt hem wel toegestaan om eerst 1400 cg te betalen en daarna elk jaar 200 cg zonder verdere rente.

Door het volgen van de reëelcohieren van Oostdongeradeel[9] is het mogelijk om het volgende rijtje eigenaren en bewoners op te stellen[10]:

Jaar:	Eigenaren:	Bewoners:	Huurwaarde:
	Doenga-Rispens	Harmen Jacobs	
1680	Gerrits Rinses	Harmen Jacobs	
1709	Maycke Melis	Maycke Melis	120 cg
1713	Bartel Harmens	Bartel Harmens	
1721	Jeppe Harmens	Jeppe Harmens	
1762	Gerrit Lammerts	Jacob Jeppes	80 cg
1777	Gerrit Lammerts	Jan Jans	
1781	Jan Jans	Jan Jans	60 cg
1783	Jouwert Witteveen	Jan Jans	
1784	Jouwert Witteveen	Take Popes	

Deze toestand heeft tot na 1805 geduurd.

Jeppe Harmens is tot 1762 eigenaar van de molen geweest. Aan het teruglopen van de huurwaarde is al te zien dat het steeds slechter ging met de molen. Hij heeft de molen dan ook niet door kunnen geven aan zijn zoon Jacob Jeppes maar moest de boel verkopen aan Gerrit Lammerts[11]. In deze koopakte wordt alles wat tot de molen behoorde nog eens op een rijtje gezet:
Gerryt Lammerts en Fijke Jacobs te Ee, bbc op de koop van sekere huisinge, Rogmolen en Molenstede cum annexis te Lioes-sens met het los bakkers- en molenaarsgereedschap en een campke land. Het geheel is bezwaard met 15 gg huur aan Jelle Ypes en Jan Alberts Meester Bakker te Morra. De prijs voor de molen is 800 cg en voor het losse gereedschap moet 200 cg worden betaald. Ook hieruit blijkt weer de volkomen dissonant uit 1721 waarbij de molen c.a. verkocht werd voor 4000 cg!
In 1760 was Jeppe Harmens al van de molen gegaan en had hij de dagelijkse leiding aan zoon Jacob overgedragen. De koop-prijs die hij in 1762 kon ontvangen kon niet verhinderen dat Jeppe Harmens al in 1762 gealimenteerd (ondersteund door de diaconie) wordt, wat aangeeft dat het molenaarsbestaan geen vetpot was voor Jeppe Harmens in het midden van de achttiende eeuw. Daarentegen wordt hij, met zijn dan uit vier personen

bestaande gezin, in het Quotisatiecohier van 1749[12] aangeslagen voor 37 cg (13 cg meer dan hij in 1744 had aangeboden!), een bedrag dat de vergelijking kan doorstaan met menig boer of goed betaalde bakker. Toch moest Jeppe in de loop van zijn molenaarsbestaan de molen van de hand doen en kon daardoor zijn zoon Jacob Jeppes, de laatste van de familie van Harmen Jacobs die als molenaar van Lioessens te boek staat, slechts als huurder-molenaar zijn tijd volmaken. Dat Jacob Jeppes het niet breed had blijkt uit een hypotheekakte uit 1759 waarin Jacob Jeppes, Molenaar te Lioessens, en zijn vrouw Reinou Jacobs erkennen 100 cg schuldig te zijn aan Paulus Wiltjes en Reinou Jeppes van Niawier. Het enige wat zij namelijk als onderpand kunnen stellen zijn de in hun huis aanwezige meube-len![13]
Tot 1777 blijft Jacob Jeppes nog molenaar waardoor zijn familie in ieder geval een eeuw lang de molen te Lioessens heeft laten draaien. Dan wordt Jan Jans de nieuwe molenaar. Hij is een aantal jaren huurder maar slaagt erin om in 1781 de molen in eigendom te verwerven. De vreugde is echter van korte duur want het speciecohier van 1782 vermeldt: Jan Jans overleden, nu de weduwe. Het volgende cohier meldt dat de weduwe, Gertje Ysbrands, naar Paesens vertrekt en dat Taeke Popes de nieuwe molenaar wordt. In dezelfde tijd moet de molen nog eens te koop zijn aangeboden want een advertentie uit 1776 meldt dat de molen, voorzien van twee koppels stenen en een vlucht van ruim 66 voet, "in den jaere 1763 Nieuw gestigt" is.[14]
Mr Jouwert Witteveen, secretaris van Oostdongeradeel koopt de molen in twee gedeelten van Gertje Ysbrands[15] en ook hij betaalt er, december 1782, 1000 cg voor. De rest van de achttiende eeuw en het begin van de negentiende eeuw was Taeke Popes molenaar te Lioessens.

De laatste molenaar

Na 1805 is het een tijdlang niet duidelijk wie als molenaar te Lioessens fungeerde. Pas in 1818, in het floreenregister, wordt weer een molenaar genoemd, van de tussenliggende jaren zijn geen gegevens beschikbaar. In 1818 huurde Folkert Siebes de Boer "een hiem en molensteed" van Jelle Ypes Douma en Eelze Gerrits Kingma. De Boer zou de laatste molenaar van Lioessens worden. Met zijn zoon Justus Folkerts de Boer heeft hij de laatste zakken graan van de Lioessemer boeren naar de graanzolder gehesen en daarna vermaald tussen de grote molenstenen. Daarbij moest hij wel bepaalde regels in acht nemen. Zoals eerder vermeld hadden de Staten van Friesland grote belangen bij het werk van de korenmolenaars in de provincie vanwege het zogenaamde "Gemaal", een belasting in het begin (1580) geheven ter bestrijding van de kosten van de oorlog tegen Spanje, nadien "ter bestrijding van eenige Stedelijke

en Plaatselijke behoeften" zoals het regelement uit 1816 het noemt.[16]
Enige artikelen daar uit:

2. Van al het graan dat aan de molen wordt gebracht moet de naam van de eigenaar bekend zijn, de soort, het gewicht en waarvoor het als meel gebruikt wordt. (Dit geldt ook voor het meel, art. 7)
3. De belasting moet voor het malen reeds betaald zijn (de molenaar moet deze belasting innen maar mag deze terugvorde-ren boven zijn maalloon: de eigenlijke belasting wordt dus door de boeren betaald)
4. Onbelast graan (voor veevoer e.d.) moet ook van papieren zijn voorzien (het was de molenaar niet toegestaan om zelf varkens vet te mesten, art 16)
6. De bij het graan horende kwitantie moet in tweeën worden gescheurd, de helft bij het graan de andere helft moet in de "molenbus" worden gestoken.
8. De molenaar moet het graan aangeven, het graan moet in gemerkte zakken (van de eigenaars) zitten (art.9)
Er staan zware straffen (bedragen van f 500,- tot f 1500,- of het stilleggen van de molen voor een periode van twee jaar) op het bergen van niet aangegeven graan (art. 10), het ver-keerd aangeven van het gewicht (art. 11) enz.
De molenaar wordt gecontroleerd door de opzichter of door de gemeentelijke belastinggaarder. Deze moet alle graan dat aan de molen wordt gebracht boeken en van papieren voorzien, hij moet er voor zorgen dat de molen van zonsondergang tot zons-opgang niet draait. Hij moet 's avonds al het graan dat op de molen is controleren en teboek stellen, de deur van de molen sluiten (de molenaar heeft de tweede sleutel die nodig is om de molendeur te openen) en 's ochtends met de molenaar de deur weer openen en opnieuw het aanwezige graan controleren. Slechts bij uitzondering mocht 's nachts worden gemalen, bij-voorbeeld na een lange windstilte. Hiervoor moest speciale toestemming worden verleend en de opzichter moest weer aan-wezig zijn. Bij fraude door de opzichter of gaarder werden dezelfde zware straffen in het vooruitzicht gesteld.
Het feit dat moest worden bijgehouden hoeveel zakken graan er gemalen werden, levert het enige bewijs op (uit 1816)van de economische activiteit op de Lioessemer molen dat tijdens het onderzoek werd gevonden: 51 zakken tarwe en 817 zakken rogge. Tegen een belasting van f 3,- per zak tarwe en f 0,96 voor elke zak rogge leverde dat een belasting op voor de provincie Friesland van f 937,-. Dit bedrag werd verminderd met de 10% onkosten die de molenaar als vergoeding voor zijn extra werk kreeg, waardoor er f 844,- overbleef.[17]
Het tweede deel van dit artikel beschrijft het einde van de molen en poogt enig inzicht te geven in de positie van de in het reglement op het Gemaal genoemde opzichters.

Noten:
1. Register van den Aanbreng van 1511, uitgegeven door I. Telting in 1879, bldz. 150. Dit register werd opgemaakt in opdracht van de Hertog van Saksen, die het wilde gebruiken als grondslag voor een in te stellen grondbelasting. Vermeld worden alle onroerende goederen (stemdragende boerderijen) in Friesland met de huurders, de eigenaren, de huurwaarde en het aantal pondematen land en de opgelegde florenen.
2. RAF, Arch. 13-27, nummer 97, bldz. 8 en 159v
3. RAF, Arch. 13-27, nummer 98, bldz. 5v
4. De Vrije Fries 1955 (deel 42) bldz. 93 ev
5. RAF, Arch. 13-01, nummer 16818 (was III21) bl. 132v en 144
6. RAF, ARch. 13-27, nummer 103, bldz. 36v
7. RAF, Arch. 13-27, nummer 103, bldz. 252v
8. RAF, Arch. 13-27, nummer 146, bldz. 200v
9.Streekarchivariaat Dongeradeel (SAD), Gemeente archief Oostdongeradeel (GAOD), nrs 32-113
10.Het feit dat Jelle Ypes (Douma) en Jan Alberts (later Eelze Gerrits Kingma) in 1748 de grond kopen waarop de molen stond bemoeilijkte het onderzoek. In feite was de toestand zo dat de **grond** eigendom was van beide heren, waardoor zij in het floreencohier voorkomen, en was de **molen** van bijv. Jou-wert Witteveen die 15 gg euwige rente betaalde maar de molen weer **verhuurde** aan Taeke Popes.
11. RAF, Arch. 13-27, nummer 107, bldz. 105
12. De Quotisatiecohieren van 1749, P. Nieuwland e.a. bl. 92
13. RAF, Arch. 13-47, nummer 152, bldz. 173
14. Monumenten van Geschiedenis en Cultuur, De Dongeradelen, bl. 352. De "vriendelijke mededeling" van S.J. van der Molen kon nog niet worden gecontroleerd, de herkomst van deze mede-deling is nog niet achterhaald.
15. RAF, Arch. 13-27, nummer 109, bldz. 218
16. SAD, GAOD, nummer 335: ingekomen stukken 1816
17. Ter vergelijking de cijfers van Lioessens t.o.v de beide andere molens in Oostdongeradeel:

Tal zakken:	tarwe	rogge	belasting	netto
Anjum:	105	784	f 1068	f 962
Ee	151	963	f 1379	f 1240
Lioessens	51	817	f 937	f 844
Totale opbrengst van de gemeente:				f 3046

Wat opvalt is het grote aandeel van rogge in dit geheel ver-oorzaakt door het algemene gebruik van roggebrood. In tegen-stelling tot vandaag de dag werd er vroeger veel meer rogge-brood gegeten. Tarwebrood was toch meer voor de elite. Dit was tot na de Tweede Wereldoorlog het geval in de Dongera-delen.

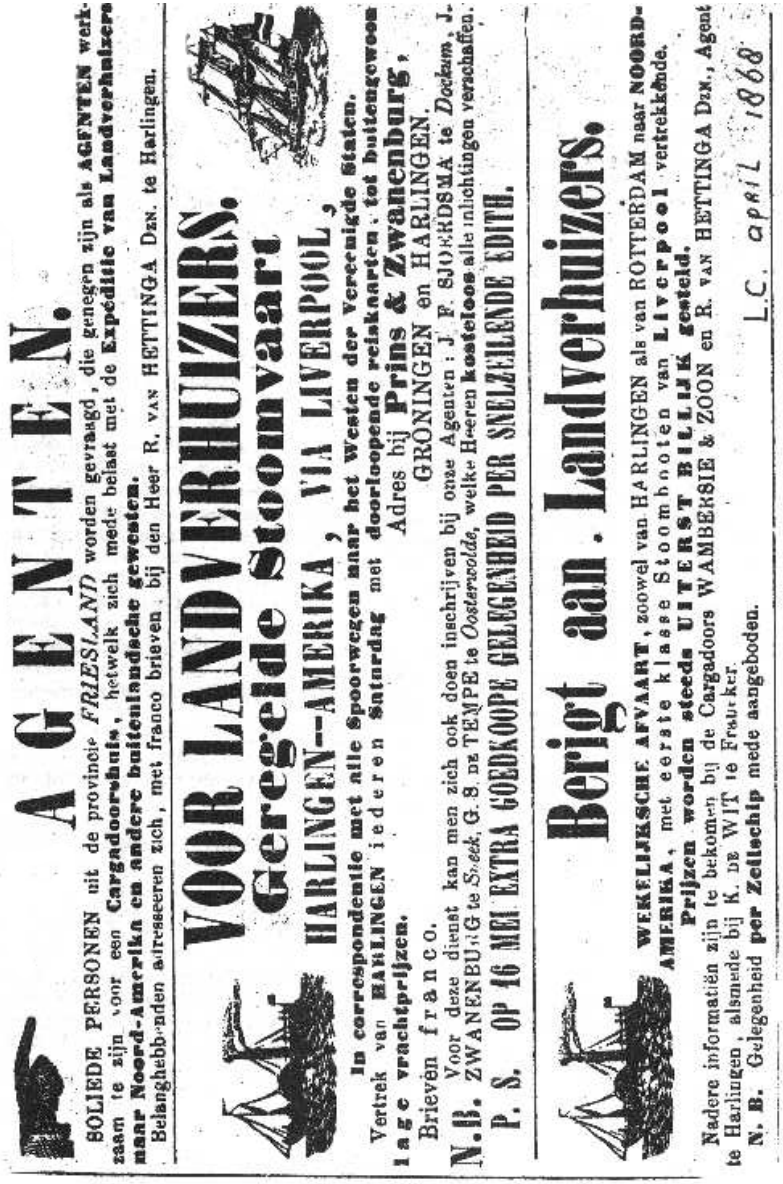

AGENTEN.

SOLIDE PERSONEN uit de provincie *FRIESLAND* worden gevraagd, die genegen zijn als **AGENTEN** werkzaam te zijn voor een **Cargadoorshuis**, hetwelk zich mede belast met de **Expéditie van Landverhuizers naar Noord-Amerika en andere buitenlandsche gewesten.**

Belanghebbenden adresseeren zich, met franco brieven bij den Heer R. VAN HETTINGA DZN. te Harlingen.

VOOR LANDVERHUIZERS.

Geregelde Stoomvaart

HARLINGEN—AMERIKA, VIA LIVERPOOL,

In correspondentie met alle Spoorwegen naar het Westen der Vereenigde Staten.

Vertrek van **HARLINGEN** iederen **Saturdag** met **doorloopende reiskaarten tot buitengewone lage vrachtprijzen.**

Adres bij **Prins & Zwanenburg,**
GRONINGEN en HARLINGEN.

Brieven franco.

N.B. Voor deze dienst kan men zich ook doen inschrijven bij onze Agenten: J. F. SJOERDSMA te *Dockum*, J. ZWANENBURG te *Sneek*, G. S. DE TEMPE te *Oosterwolde*, welke Heeren **kosteloos** alle inlichtingen verschaffen.

P. S. OP 16 MEI EXTRA GOEDKOOPE GELEGENHEID PER SNELZEILENDE EDITH.

Bericht aan. Landverhuizers.

WEKELIJKSCHE AFVAART, zoowel van HARLINGEN als van ROTTERDAM naar **NOORD-AMERIKA**, met eerste klasse Stoomboten van **Liverpool**, vertrekkende.

Prijzen worden steeds UITERST BILLIJK gesteld.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij de Cargadoors WAMBEKSIE & ZOON en R. VAN HETTINGA DZN., Agent te Harlingen, alsmede bij K. DE WIT te Franeker.

N. B. Gelegenheid **per Zeilschip** mede aangeboden.

L.C. april 1868

VRAGEN EN ANTWOORDEN

R. Tolsma

Een van onze nieuwe leden, de heer Jan Hortulanus uit Eind-hoven, vraagt ons aller medewerking betreffende zijn in 1811 aangenomen **familienaam Hortulanus**. Door onderzoek is hij er achter gekomen dat voorouder Tjeerd Rinderts bij zijn huwelijk met Liskjen Oeges op 22-6-1756 te Dokkum als beroep "tuinier" opgeeft en hij zich bij de doop van zijn zoon Rindert Tjeerds op 22-5-1757 te Dokkum "gardenier" noemt. Hoewel er in het Fries een heel andere betekenis kan worden gegeven aan het woord gardenier/gernier vraagt de heer Hortu-lanus zich af of iemand ook weet of er in die tijd in Dokkum een soort "hortus botanicus", kasteel- of kloostertuin was, die de keuze voor deze bijzondere Latijnse familienaam kan rechtvaardigen.
Mevrouw H.J. Dekema te Driebergen vraagt nogmaals hulp bij haar onderzoek naar haar oudst bekende voorouder Aebo Hendrix (later **Dekema**, zie Sneuper 35) aangezien er nog geen antwoord op haar vraag kwam wie er meer weet van diens ouders en zijn eigen twee kinderen Hendrik en Simon. Aebo Hendrix, gedoopt Rem. Dokkum op 23-11-1667, trouwde op 9-1-1672 met Cecilia Sijmen Jans en is waarschijnlijk gestorven voor 1693.
Het onderzoek naar de familie **Jansma uit Ferwerderadeel** werd in de afgelopen tijd afgesloten. Er werd een verkorte kwar-tierstaat opgemaakt waarbij vooral de Jansma-tak gevolgd werd

1. Fokje Jansma, *8-10-1941 Hogebeintum
2. Symen Jansma, *23-11-1907 Hogebeintum, +20-1-1953 Hogeb.
3. Ytje Meindertsma, *14-2-1908 Raard, +19-1-1995 Dokkum
4. Menne Jansma, *31-10-1878 Wanswerd +7-5-1962 Leeuwarden
5. Fokje Jellema *13-5-1883 Wirdum +6-12-1962 Leeuwarden
6. Rendert Meindertsma *15-9-1876 Hallum +2-5-1969 Raard
7. Ytje Pieters Reitsma *9-7-1877 Reitsum +19-8-1936 Oudkerk
8. Symen Jansma *16-5-1842 Wanswerd +3-1-1927 Wanswerd
9. Grietje de Jong 23-3-1847 Lichtaard +11-7-1936 Wanswerd
10. Willem Jellema
11. Jetske de Jong
12. Pieter Meindertsma
13. Neeltje Rinderts Tolsma
14. Pieter Jans Reitsma 6-7-1813 Lichtaard +17-2-1892 Reitsum
15. Akke Tamminga *9-2-1841 Wanswerd +8-8-1893 Reitsum
16. Sipke Jansma *1800 Wanswerd +29-10-1857 Wanswerd
17. Sybrigje vd Woude *1802 Rinsumageest +15-2-1866 Wanswerd
24. Jan Meindertsma
26. Rindert H. Tolsma
27. Antje K. Lettinga

28. Jan Reitsma *1771 Reitsum +26-9-1837 Reitsum
29. Ytje Prins *28-6-1777 Hiaure +27-1-1849 Reitsum
32. Wybren Jansma *ong. 1766 Wanswerd +3-4-1840 Wanswerd
33. Janke Douma *ong. 1766 +29-5-1848 Wanswerd
34. Pieter S. vd Woude *1780 Murmerwoude +1-3-1854 Hogeb.
35. Jetske Y. Viersen *1781 Rinsumageest +27-8-1865 Jislum
56. Lieuwe Pieters *1739 +28-12-11819 Lichtaard
57. Grietje Jantjes
58. Pier Pieters Prins
59. Antje Jans Zwart
64. Sipke Wybrens
65. Antje Jans
66. Jan Sybrands
67. Lysbeth Thomas
68. Symen Jans
69. Aaltje Eelkes
70. Ype Jans Viersen
71. Sybrigje Harings Feenstra

Deze opdracht was nog afkomstig van de Expo in Oosternijkerk in april 1995 en werd verricht, gelardeerd met een aantal kopieën van akten uit de burgerlijke stand en advertenties uit de LC, als aanbieding voor f 50,-, voorwaar een klein bedrag voor zoveel gegevens!

Het huis **Vleesmarkt 35 te Dokkum** was onderwerp van een ander onderzoek. Via kadastrale leggers werden de eigenaren achter-haald: Bernardus van Balen in 1832, Hobbo Lemke in 1854, Sies van Kleffens in 1856, D.J. Schonegevel in 1861, Dirk Jans de Vries in 1875, Klaas de Bruin in 1887, Eco de Wendt in 1909, J.H. Andela in 1926. Tegenwoordige eigenaar is Jan de Boer. In de bevolkingsregisters werden de bewoners opgeduikeld waar onder de eerste vijf eigenaren, een broer(?) van De Bruin en de laatste genoemde eigenaren. Voor Eco de Wendt was het huis rond 1900 nog notariswoning door bewoner notaris D.G. Westra.

Door het volgen van reëel- en speciecohieren was het mogelijk om eigenaren en bewoners terug tot 1711 te traceren. In dat jaar was Feije Alles de eigenaar en werd het pand bewoond door Roelof Bok, een schipper, en Sent Jacobs. Door de om-standigheid dat de eigenaar van dit pand grondpacht moest betalen aan de Weesvoogden kon het rijtje eigenaren in de rekenboeken van het Weeshuis aangevuld worden tot 1590, echt een bijzonderheid! *"Albert Geerts soon huijssinghe opten nieuwe buijren bij den drie pijpen geeft Geerts soon huijssinghe opten nieuwe buijren bij den drie pijpen geeft sjaers in grondpacht dardehalve goltgulden maect 3 1/2 carolusgulden"* is de omschrijving in het oudste rekenboek van het Weeshuis.

In de achttiende eeuw is het pand een paar keer verbouwd (?) of in meerdere kamers bewoond, waarnaar een vervolgonderzoek wordt verricht.

Een zeer moeizaam verlopen onderzoek werd verricht naar de

geschiedenis van **Miedwei 5 te Brantgum**. Via de kadastrale leggers werden als eigenaren opgespoord: Harke Annes Banga (1947), Anne Harkes Banga (1929), Johannes Gerbens Dijkstra (1909), Aant Gerbens Dijkstra (1909), Gerben Johannes Dijk-stra (1897), Jouke Jans Krol (1874), Jan Siedzes Koopmans (1864)Isaäk Klazes Ytsma en zijn vrouw Sijke Mellema in 1832.

Als extra bewoners, naast bovengenoemde eigenaren (Koopmans en Sijke Mellema, na de dood van haar man, verhuurden deze gardenierswoning), werden Froukje Dirks Humalda, Grijpstra's, W.S. Terpstra en Sipke Wiersma gevonden.

Het grote probleem was om van het kadaster naar reëelcohieren cq speciecohieren te komen. Via de registers van het kantoor van de Hypotheekbewaarder werd een akte uit 1812 gevonden waarin Isaäk Ytsma geld leent en vermeldt dat hij in huis 5 te Brantgum woont. Helaas bleek na onderzoek dat dit nummer niet naar de specie- of reëelcohieren kon worden overgebracht omdat de bewoner van Specie 5 in 1805 een zekere Wytse Broers was en later Terpstra heet. Zijn vader had twee grote boer-derijen, op een ervan komt later Wytse Broers Terpstra. Ook de proclamatieboeken vermeldden geen aankoop door Ysaäk Ytsma hoewel deze doorlopen tot 1811, dus dicht bij het gevonden jaartal 1812. Tenslotte werd gepoogd om via het archief van een notaris (welke?) de verkoop van dit huis in 1864 te tra-ceren en uit die akte de "titel van aankomst" op te zoeken. Na enkele pogingen was het raak bij de noatris van Ternaard: het huis was door Ytsma aangekocht op 20-11-1811 voor f 1275 van Anne Pieters Hoekstra. Anne Pieters komt onder Specie 15 en Reëel 6 voor in 1805 (in dat jaar kocht hij het huis weer van Tjerk Sybes). Na overleg met de aanvrager kan dit onder-zoek dus nog worden voortgezet.

Wij sluiten deze aflevering af met een verzoek van een van onze nieuwe leden de heer K. Kamminga. Vanwege de grote af-stand tussen zijn woonplaats Nuenen en Dokkum is het hem onmogelijk om geregeld het Streekarchivariaat te bezoeken. Daarom zou hij graag in kontakt komen met leden die ook op zoek zijn naar gegevens omtrent de familie Kamminga. Zijn voorouders komen omstreeks 1820 naar Dokkum, de over-grootvader van Kamminga is daar in 1843 geboren. Wie gegevens heeft, neme kontakt met hem op (tel. 040-2835626). Het kon-takt tussen leden en het elkaar helpen bij onderzoek is immers een van de doelstellingen van onze vereniging.

Curriculum vitae van onze auteurs

Reinder Tolsma werd geboren in 1950 te Lollum, Wonseradeel. Volgde een onderwijzersopleiding in Sneek en werd leraar te Oosternijkerk. Publiceerde over dorpsgeschiedenis, boerderijen en familiegeschiednis

P.F. Visser: geboren in 1942 op Schiermonnikoog. Was 10 jaar lang voorzitter van de NGV, afd. Friesland. Vice- voorzitter van de Fryske Rie foar Heraldyk. Publikaties over familie Schregardus. Belangstelling voor regionale geschiedenis en genalogie.

SCHAATSRIJDEN.

In onze provincie zijn aan prijzen en premiën voor bovengemeld vermaak uitgeloofd of verdiend: twintig duizend gulden. Wie wil nu ook wat over hebben voor een echtpaar, dat plus minus honderd veertig jaar telt, — en dat door kwade trouw van anderen twee honderd gulden behoeft? Het klinkend antwoord, veel of weinig, naar ieders vermogen en hart, wordt vriendelijk verzocht, en zal welwillend ontvangen worden ten Kantore dezer Courant.

Onder dankzegging ontvangen van P. Buit te Utrecht een coup. W. S. f 2.47 1/2, makende met het vroeger ingezondene f 5.97 1/2.

LC. 10-2-1868

INHOUDSOPGAVE

46	Redaktioneel	R. Tolsma
47	Ledennieuws	E. Smits
	Genealogie	
60	Stamreeks Sprietsma	H. Aartsma
61	Revius	P.F. Visser
64	Kertiersteat E.W. Ruisch(3)	J. Meems
67	Genealogie Douma's Dongerad.	D. Douma
	Streekgeschiedenis	
79	Molen te Lioessens	D.Douma/R.Tolsma
	Achtergronden	
48	Zoektocht door archieven (9)	R. Postma
72	Don't cry for me Argentina	R. Postma
	Varia	
57	Overzicht art. De Sneuper	R. Tolsma
70	Afsluiting Lauwersmer (doc.)	A.G. Witteveen
71	Genealogische adviesdag '96	H. Aartsma
85	Vragen en antwoorden	R. Tolsma
88	Over onze auteurs/inhoudsopgave	